

BIZTONSÁGI ADATLAP

1. ANYAG ÉS VÁLLALAT AZONOSÍTÁSA

1.1. Anyag azonosítása: PB gáz, Pébé gáz üzemanyag célra, ALPG

Kémiai termék típusa: Keverék, készítmény

Kereskedelmi megnevezés: Gépjármű-hajtóanyag, LPG, MSZ EN 589:2009 /Autógáz /

CAS szám: 68131-75-9

EINECS-szám: 268-629-5

EU-szám: 649-177-00-1

1.2. Az anyag használata: Gépjármű-hajtóanyag,

1.3. Forgalmazó cég neve: FLAGA GÁZ KFT.

Töltőüzem, Központ: 8000, Székesfehérvár Sóstói út 17-19.

Telefonszám: 06-22-512-500

Vészhelyzeti telefonszám: 06-40-200-818

Fax: 06-22-512-513

Telephely: 2040, Budaörs, Puskás Tivadar u.14.

Telefonszám: 06-23-535-535

Fax: 06-23-535-536

Töltőüzem, Telephely: 6065, Lakitelek, Ugi u.38.

Telefonszám: 06-76-549-010

Vészhelyzeti telefonszám: 06-76-549-016, 06-30-305-9054

1.4. Sürgősségi telefonszám (24 órán keresztül hívható):

FLAGA GÁZ KFT.

Vészhelyzeti telefonszám: +36-40-200-818

Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat: +36-80-201-199

Országos Kémiai Biztonsági Intézet: +36-80-20-11-99

2. VESZÉLYEK MEGHATÁROZÁSA

2.1. Az anyag vagy keverék osztályozása

2.1.1. Osztályozás az EGK 67/548-as illetve az EG 1999/45-ös irányelve és a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet alapján

Tűzveszélyességi fokozta: F+ (Rendkívül gyúlékony)

Fokozottan tűzveszélyes - R12

2.1.2. Az emberi egészségre és környezetre gyakorolt kedvezőtlen fizikai-kémia hatások

Nincs elérhető különleges információ

2.2. Címkézési elemek**2.2.1. Címkézés az EGK 67/548-as illetve az EG 1999/45-ös irányelve és a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet alapján**

Veszélyszimbólumok:

F+, Fokozottan tűzveszélyes

Veszélyes alkotóelemek: 1,3 butadién, PROPÁN, BUTÁN, IZOBUTÁN

R-mondatok : R12 - Fokozottan tűzveszélyes.

S-mondatok : S2 - Gyermekek kezébe nem kerülhet.

S9 - Az edényzet jól szellőztethető helyen tartandó.

S16 - Gyújtóforrástól távol tartandó - Tilos a dohányzás.

2.3. Egyéb egészséget fenyegető veszélyek:

- Normál körülmények között nem jelent veszélyt. Akut toxicitása alacsony.
- A nagy nyomású, cseppfolyós állapotú szénhidrogének balesetszerű/véletlen kiszabadulása fokozott expozíciót eredményezhet.
- A folyadék a gyors elpárolgás miatt fagyásos sérüléseket okozhat.
- Gáz formájában nehezebbek a levegőnél, szabadba kerülve az alacsonyabb helyeken, zárt térben összegyűlnek.
- 10 %-nál nagyobb koncentrációban belélegezve narkotikus hatása jelentkezik: gyengeség, fejfájás, émelygés, szédülés, zavarodottság, homályos látás, erősödő álmoság.
- Nagyon magas koncentrációban belélegezve eszméletvesztést, görcsöket okozhat, majd oxigénhiány miatti fulladás következhet be.
- Gyors elpárolgása miatt nem jelent veszélyt a talajra és az élővízi környezetre.

3. ÖSSZETEVŐKRE VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK**3.1. Anyag**

Nem használható

3.2. Keverékek**Összetétel:** Döntően propánból, butánból álló gázelegy, mely gázelegy lehet propángázban, illetve butángázban dús is, a termékre vonatkozó előírásokat az MSZ EN 589 szabvány határozza meg.

Név	Termékazonosító			% (w/w) koncentráció tartomány	Osztályozás a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet szerint	Osztályozás a 1272/2008/EK rendelet szerint
	CAS-szám	EC-szám	REACH reg.szám			
PROPÁN	74-98-6	200-827-9	01-211948694 4-21	legalább 50 legfeljebb 50	F+, R12	Tűzveszélyes gáz 1; H220
BUTÁN	106-97-8	203-448-7	01-211947469 1-32	legalább 50 legfeljebb 50	F+, R12	Tűzveszélyes gáz 1; H220 Folyékonytá tett gáz; H280

IZOBUTÁN	75-28-5	200-857-2	01-211948539 5-27	legalább 50 legfeljebb 50	F+, R12	Tűzveszélyes gáz 1; H220 Folyékonyra tett gáz; H280
Szénhidrogén, C3-4-ben dús, olajpárlat	68512-91-4	270-990-9	01-211-948592 6-20	<=60	F+, R12 Carc.Cat. 1; R45 Muta. Cat. 2; R46	Tűzveszélyes gáz 1; H220 Muta. 1B; H340 Rákk. 1B; H350
1,3 butadién	106-99-0	203-450-8		< 0,16	F+, R12 Carc.Cat. 1; R45 Muta. Cat. 2; R46	Tűzveszélyes gáz 1; H220 Rákk. 1A; H350 Muta. 1B; H340 Nyomás alatt lévő gáz

Egyéb veszélyes szennyezőanyagok:

Kénhidrogén (max.10 mg/kg)

Merkaptánok (30-40 mg/kg)

4. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI INTÉZKEDÉSEK**4.1. Elsősegélynyújtás általános:**

- Fokozottan tűzveszélyes cseppfolyósított gáz.
- Nagy koncentrációban fojtó hatású, az oxigénhiány végzetes következményekkel járhat.
- A folyadékállapotú termékkel való érintkezés fagyási sérüléseket okozhat.
- A balesetet szenvedett személyek mentésének megkísérlése előtt különítse el a területet minden lehetséges gyújtóforrástól, beleértve az elektromos áram kikapcsolását.
- Zárt helyre történő belépés előtt gondoskodjon megfelelő szellőzésről és ellenőrizze, hogy a légkör biztonságos és belélegezhető-e.
- Ügyeljen önmaga védelmére az anyaggal való szennyeződés elkerülésével.
- Használjon jóváhagyott túlnyomásos levegős légzőkészüléket teljes arcmaszkkal.
- A szennyezett anyagnak kitett beteg(ek)et távolítsa el a veszélyes területről.
- Forduljon orvoshoz, és mutassa meg a biztonsági adatlapot, amennyiben ez lehetséges.

4.2. Elsősegélynyújtás belélegzés esetén:

- A sérültet a lehető leggyorsabban vigye friss levegőre.
- A sérültet ne hagyja felügyelet nélkül.
- A sérültet tartsa melegen és pihentesse.
- Helyezze a gyógyulást elősegítő helyzetbe.
- Azonnal forduljon orvoshoz.
- Nehéz légzés esetén adjon oxigént, amennyiben lehetséges vagy alkalmazzon mesterséges szellőzést.
- A szív leállása (pulzus elmaradása) esetén alkalmazzon kardiopulmonális újraélesztést.

4.3. Elsősegélynyújtás bőrrel való érintkezés után:

- Ne távolítsa el a fagyás miatt tapadó ruházatot.
- A szóban forgó területet azonnal öblítse le bő vízzel folytassa legalább 15 percig.
- Fagyási sérülés esetén (a bőr fehéredése vagy pirosodása, illetve égő- vagy bizsergő érzés) az érintett területet ne dörzsölje, masszírozza, ne nyomja meg.
- A sérültet azonnal küldje/vigye kórházba.

4.4. Elsősegélynyújtás szemmel való érintkezés esetén:

- Távolítsa el a kontaktlencsét, ha vannak, s ez könnyen megtehető.

- A szemet öblítse ki bő vízzel legalább 10-15 percig, a szemhéjakat tartsa széthúzva az alapos öblítés érdekében.
- Fagyási sérülés jelei, fájdalom, daganat, könnyezés vagy fénykerülés fennmaradása esetén vagy nagy nyomású áramlás okozta sérüléskor a beteget egészségügyi szakintézményben kell ellátni.

4.5. Elsősegélynyújtás lenyelés után:

Nem tekintendő valószínű expozíciós útnak, az ajkak és száj fagyási sérülésére kerülhet sor a folyadékkal való érintkezés esetén.

4.6. A legfontosabb (akut és késleltetett) tünetek és hatások

Tünetek/sérülések belélegzés után: A nagy koncentrációban az expozíció fulladást okozhat az oxigénhiány miatt.

Tünetek/sérülések bőrrel való érintkezés után: A folyadékállapotú termékkel való érintkezés fagyási sérüléseket okozhat.

Tünetek/sérülések szemmel való érintkezése esetén: A folyadékállapotú termékkel való érintkezés fagyási sérüléseket okozhat.

Panaszok esetén minden esetben forduljanak orvoshoz.

4.7. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése

Egyszerű fojtó hatású gáz normál hőmérsékleten és nyomáson.

Nincs konkrét ellenmérge.

A folyékony halmazállapotú termékkel való érintkezés esetén végezzen fagyási sérülésre vonatkozó kezelést.

5. TŰZVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

5.1. Alkalmas oltószerek

Száraz vegyi por, széndioxid, vízpermet, vízköd, homok vagy föld.

5.2. Különleges veszélyei:

Nagyon gyúlékony.

Közvetlen robbanásveszély.

Veszélyes bomlásterméke:

- Szénmonoxid (CO)
- Széndioxid (CO₂)

Tűzoltási utasítások:

- Kis tüzek oltására porraloltó készülék megfelelő.
- Ūrítse ki a területet, a tüzet biztonságos távolságból vagy védett helyről oltsa.
- Nagyobb tüzek oltását csak megfelelően képzett tűzoltók végezhetik.
- Az összes tűz által veszélyeztetett tárolótartályt vízpermettel hűteni kell.
- A tüzet szél felől közelítse meg, hogy elkerülje a veszélyes gőzöket és mérgező bomlástermékeket.
- Izolációs légzészvédő készüléket kell használni, mivel a gáz a levegőből kiszorítja az oxigént.
- Amennyiben lehetséges, az oltás megkezdése előtt meg kell szüntetni a gázömlést, mert a gáz a levegővel keveredve robbanóképes elegyet képezhet.
- A gázfelhőt vízpermet vagy köd által tartsa ellenőrzés alatt.
- Különítse el a tűz által még el nem ért anyagot, és helyezze biztonságba a személyzetet.

6. INTÉZKEDÉSEK VÉLETLENSZERŰ KIBOCSÁTÁS ESETÉN

6.1. Személyekre vonatkozó óvintézkedések:

- A szivárgást a forrásánál állítsa meg vagy kerítse körül, amennyiben ez biztonságosan megtehető.
- Kerülje a kibocsátott anyaggal való közvetlen érintkezést.
- Maradjon széllel szembeni helyzetben.
- Az illetéktelen személyeket a szél irányával szemben el kell távolítani.
- A veszélykörben a motort le kell állítani, a gyújtást és minden más elektromos berendezést ki kell kapcsolni, a járműveket le kell áramtalanítani, nyílt láng használata és a dohányzás tilos.
- Gyújtószikrát okozó villamos készülék és kapcsoló nem működtethető. Távolítsa el minden gyújtóforrást, amennyiben ez biztonságos (pl. elektromosság, szikra, tűz, láng)
- Mentés, oltás közben védőfelszerelés viselése kötelező.
- Ha szükséges, értesítse az illetékes hatóságokat az összes, vonatkozó rendszabály szerint.

6.2. Környezetre vonatkozó óvintézkedések:

- Állítsa meg a szivárgást amennyiben ez biztonságosan megtehető
- A termék kiömlése során nagy térfogatú, fokozottan tűzveszélyes gáz fejlődik, amely a levegőnél nehezebb és alacsony területeken gyűlik össze.
- Gondoskodjon a megfelelő szellőzésről zárt területek esetén, különösen föld alatti területeken.
- Ha a kiömlött anyag a csatornahálózatba kerül, robbanásveszély jöhet létre.
- Szakértőt kell bevonni a mentésbe.
- A folyékony termék vízbe való kiömlése valószínűleg a termék gyors és teljes elpárolgását okozza.
- Szigetelje el a területet és küszöbölje ki a hajókra és más szerkezetekre leselkedő tűz- és robbanásveszélyt, figyelembe véve a szél irányát és sebességét, amíg a termék teljes diszpergálása meg nem történik.
- Akadályozza meg, hogy a termék csatornába, folyóvízbe vagy egyéb víztestbe, illetve föld alatti helyekre (alagutak, pincék stb.) hatoljon.

6.3. Szennyezés menetesítés módszerei:

- Ha fennáll a nagy gázkoncentráció kialakulásának a veszélye, izolációs légzésvédőt kell használni.
- Értesíteni kell a tűzoltóságot.
- A szivárgást meg kell szüntetni, amennyiben ez veszély nélkül megtehető. Vízpermet használatával csökkenteni kell a gáz koncentrációját.
- Vízi utakon hajózási tilalmat kell elrendelni.
- Szárazföldön a veszélyeztetett területet le kell zárni.
- Nagy biztonsági övezetet kell kialakítani.
- Zárt térben természetes szellőztetés.
- Csatornákat, illetve a talajszintnél mélyebben fekvő területeket le kell zárni.

7. KEZELÉS ÉS TÁROLÁS

7.1. Kezelés:

- A termék felhasználása zárt rendszerben történjen.
- Kerülni kel az anyaggal való érintkezést, annak szembe, bőrre jutását, vagy belégzését.
- Ha az anyag ruhára fröccsen, azt el kell távolítani, mert rendkívül tűzveszélyessé válhat.

- Természetes vagy mesterséges szellőztetéssel biztosítani kell, hogy a levegőben a gáz koncentrációja ne haladhatta meg az előírt határértékeket.
- A pébégáz jól old minden gumi és petróleum terméket, ezt figyelembe kell venni a megfelelő kezelő és védőfelszerelések kiválasztásánál.
- A felhasználás helyén a felhasznált palackokon kívül más nem tárolható.

7.2. Munkavégzés:

- TILOS a nyílt láng használata, TILOS a szikra okozása, és TILOS a dohányzás!
- Zárt, szivárgásmentes rendszer.
- Szellőztetés, robbanás-biztos elektromos berendezések és világítás.
- Meg kell előzni az elektrosztatikus feltöltődés kialakulását (pl. földeléssel).
- Szikramentes kéziszerszámot kell használni.
- Megfelelő védőfelszerelés (antisztatikus zárt védőruházat, lábbeli, teljes arcvédő maszk, folyadékálló védőkesztyű)

7.3. Tárolás:

- Jól szellőző helyen, hő és gyújtóforrástól, erős oxidálószerektől nagy nyomású oxigéntől távol tartandó.
- Az elektrosztatikus feltöltődést meg kell akadályozni.
- Szikramentes szellőzőrendszert, tanúsítottan robbanásbiztos berendezést használjon.
- Tartsa be a gyúlékony anyagok tartályaira, tárolóedényeire, épületeire, a megengedhető mennyiségekre és minimális távolságokra vonatkozó előírásokat.
- A tárolás legyen elkülönítve a munkafolyamattól, a termelési területektől, épületektől.
- A tárolóhely közelében tilos éghető, gyúlékony anyagot tárolni, használni.
- A tárolóhelyen legyenek megfelelő tűzoltó készülékek.

8. EXPOZÍCIÓ ELLENŐRZÉSE/SZEMÉLYI VÉDELEM

8.1. Expozíciós határértékek

A 25/2000 (IX.30.) EüM-SzCsM rendelet 1. sz melléklete szerinti határértékek:

- 1,3 butadién: (CAS szám: 106-99-0) MK1 mg/m³
- n-bután: (CAS szám: 106-97-8) ÁK=2350 mg/m³, CK= 9400 mg/m³

LPG gőzök:

- USA: ACGIH: (TLV-TWA) 8 órás átlag= 1800 (1000 ppm)
- UK: 10 perces csúcskoncentráció= 2250 mg/m³ (1250 ppm)
- Németország: propán, bután határértékek: 1000 mg/m³ (STEL) 15 perces csúcskoncentráció= 1480 mg/m³ (500 ppm)

8.2. Személyi védelem

8.2.1. Légzésvédelem

Ha fennáll a nagy gázkoncentráció expozíciójának veszélye, izolációs légzésvédőt kell használni.

Légzőkészülék: Független forrásból belélegezhető levegőt szolgáltat a viselőjének.

8.2.2. Kézvédelem

Fagyásos sérülések elkerülése érdekében folyadékot át nem eresztő anyagból készült védőkesztyűt kell használni. A védőkesztyűnek ellenállónak kell lennie a pébégáz ellen.

8.2.3. Bőrvédelem

Az emberi bőrt a pébégáztól védőruha viselésével lehet védeni.

A védőruhára vonatkozó szabványok: EN 465, EN 466/1.

8.2.4. Szemvédelem

A szem védelmére használt védőeszköz feleljen meg az EN 166 szabványnak.

A vegyi anyagok kifröccsenése elleni védekezésül szorosan illeszkedő védőszemüveget vagy az egész arcot fedő védőárlarcot kell viselni. A védőárlarcot az állhoz lehet rögzíteni a munkafelületről felfröccsenő anyagok elleni védelmül.

9. FIZIKAI ÉS KÉMIAI TULAJDONSÁGOK

9.1. Általános információk

- Színtelen, szagtalan, sűrített cseppfolyósított éghető gáz.
- Megjelenési forma: Cseppfolyósított gáz, színtelen
- Eredeti formájában szagtalan (mesterséges szagosítás 1:250 gáz-levegő aránynál határozott szag)
- A szabadba jutott folyadék igen gyorsan gázzá alakul.
- A gáznyomás csökkenésekor gyorsan nagy mennyiségű hideg köd és robbanóképes elegy képződik.
- A gáz a levegőnél nehezebb és a talaj felszínén terjedhet, begyulladás távolabbról is lehetséges.
- Alacsony belmagasságú helyiségekben felhalmozódva, oxigénhiányt okozhat.

9.2. Fontos egészségvédelmi, biztonsági és környezetvédelmi információk

- pH-érték: Nem értelmezhető.
- Forráspont/forrástartomány: kb. – 48 °C
- Gyulladáspon: 455 – 510 °C
- Tűzveszélyesség: A. osztály I. fokozat (Hazchem kód: 2 WE)
- Robbanásveszélyes tulajdonságok: ARH: 1,9 % - FRH: 9,1 %
- Oxidáló jellemzők: Nem oxidáló
- Gőznyomás:
  - Max. 1450 kPa (40 °C-on)
  - Min. 15 kPa (-15 °C-on)
- Relatív sűrűség: 0,525 – 0,555 g/cm³ (15 °C-on)
- Oldhatóság:
  - Vízben: 0,024 – 0,061 g/l (20 °C-on)
  - Zsírban (oldószer vagy olaj meghatározandó): Nincs adat
- Megoszlási hányados (n-oktanol/víz): Log Pow=2,8
- Viskozitás: Nincs adat.
- Gőzsűrűség: 1,56 – 2,07 között (levegő=1)
- Párolgási sebesség: Nincs adat.
- Lobbanáspont: < -56 °C

10. STABILITÁS ÉS REAKCIÓKÉPESSÉG

Normál hőmérsékleti és nyomásviszonyok között az anyag stabil.

10.1. Kerülendő körülmények

- Sugárzó hő,
- Nyílt láng,
- Mindennemű gyújtóforrás,
- Szikraképződés,
- Elektrosztatikus feltöltődés.

10.2. Kerülendő anyagok

Erős oxidálószer.

10.3. Veszélyes bomlástermékek

Rendeltetészerű tárolás és felhasználás mellett nincs bomlás.

10.4. Reakciókészség

Az anyag stabil a szokásos körülmények között környezeti hőmérsékleten, s amennyiben a környezetbe kibocsátásra kerül.

10.5. Kémiai stabilitás

Normál feltételek mellett stabil.

10.6. A veszélyes reakciók lehetősége

Az erős oxidálószerrel (peroxidok, kromátok stb.) való érintkezés tűzveszélyt okozhat.

10.7. Nem összeférhető anyagok

A nitrátokat vagy egyéb erős oxidálószerrel (pl. klorátok, perklorátok, folyékony oxigén) tartalmazó keverék robbanóelegyet képezhet.

10.8. Veszélyes bomlástermékek

A (tökéletlen) égés során valószínűleg a szén, kén és nitrogén oxidjai fejlődnek, valamint ugyanazon elemek egyéb, meghatározatlan szerves vegyületei. Normál körülmények való tárolás esetén nincs bomlás.

11. TOXIKOLÓGIAI INFORMÁCIÓK

Gáz alakjában kevésbé mérgező, de bódító hatású. Kis mennyiségben belélegezve élettani hatása nincs, nagy mennyiségben belélegezve (oxigénmentes környezetben) álmoságot, eszméletlenséget okozhat.

Akut toxicitás: Közvetlen mérgező hatása nem ismeretes. Akut inhalációs toxicitása alacsony EC50 (CNS) patkány, 10 perc=280000 ppm.

Krónikus toxicitás: Nem ismeretes

Akut orális és dermális expozíció a fizikai tulajdonságok alapján nem valószínű.

Irritációs hatás: Állatkísérleti adatok alapján nem irritáló.

Inhalációs hatás: Nem toxikus, viszont az oxigénhiány hatása miatt veszélyes

Szenzibiláló hatás: Állatkísérleti adatok alapján nem szenzibiláló.

Szubkrónikus toxicitás: NOAEL: inh=11,8 mg/l. (patkány, 21 nap)

Mutagenecitás: Mivel az 1,3-butaidén tartalom 0,1 % alatti, ezért nem mutagén.

Karcinogenecitás: Mivel az 1,3-butaidén tartalom 0,1 % alatti, ezért nem karcinogén.

Reprodukciós toxicitás: Két generációs reprodukciós teszt adatai nem mutattak káros hatást.

Specifikus hatás: Nem rákkeltő

Egészségügyi Toxicológiai Tájékoztató Szolgálat telefonszámai (ETTSZ) esetleges mérgezés esetén:
06-80-201-199, 06-1-476-6400, 06-1-476-6464

12. ÖKOLÓGIAI INFORMÁCIÓK**12.1. Ökotoxicitás:**

- Fizikai tulajdonságai alapján gyorsan elpárolog a vízi környezetből, így akut és krónikus hatások gyakorlatilag nem figyelhetőek meg.
- Nincs adat káros környezeti hatásra.
- Nem tartalmaz az ózonpajzsra veszélyes vegyületet.

12.2. Mobilitás:

- Ismert vagy előre látható eloszlása a környezeti szektorokban: A környezetbe került LPG gyorsan eloszlik az atmoszférában, ahol fotokémiai úton degradálódik.
- Felületi feszültség: Nincs elérhető információ.
- Adszorpció/deszorpció: Nincs elérhető információ.

12.3. Perzisztencia és biológiai lebonthatóság: Nincs elérhető információ.**12.4. Bioakkumulációs képesség:**

PROPÁN (74-98-6), Log Kow =< 2,8 (irodalmi adat)

BUTÁN (106-97-8), Log Kow =< 2,8 (irodalmi adat)

IZOBUTÁN (75-28-5), Log Kow =< 2,8 (irodalmi adat)

12.5. A PBT- és a vPvB-értékelés eredményei: Nincs elérhető különleges információ**12.6. Egyéb káros hatások:** Nincs elérhető különleges információ**13. HULLADÉKKEZELÉSI SZEMPONTOK**

Fizikai tulajdonságai alapján nem képez hulladékot, mind vízből, mind a szárazföldből (talajból) gyorsan eltávozik. A cseppfolyós gáz szabadba kerülésekor vízköd spray, vagy vízpermet hatásos lehet a lokalizáláshoz.

Hulladék ártalmatlanítási ajánlások : A használt palackokat vagy egyéb tároló edényzetet a jogszabályoknak megfelelően kell tisztítani, megsemmisíteni.

Az anyagot körültekintően kezelje a kibocsátás minimumra csökkentése érdekében.

14. SZÁLLÍTÁSRA VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK**14.1. ADR (Közúti szállítás)**

UN-szám (ADR): 1965

Osztály (ADR): 2 - Gázok

Megnevezés : SZÉNhidrogén-GÁZ KEVERÉK, CSEPPFOLYÓSÍTOTT,

Veszélyességi bárca (ADR): 2.1 - Tűzveszélyes gáz.

Veszélyjelölő számok: 23

Szállítási megnevezés a fuvarokmányon :

UN 1965 SZÉNhidrogén-GÁZ KEVERÉK, CSEPPFOLYÓSÍTOTT, 2.1, (B/D)

Osztályozási kód (ADR): 2F

Alagút kód (ADR) :B/D

Narancssárga táblák:

14.2 RID (Vasúti szállítás)

UN-szám (RID): 1965

Osztály (RID): 2

Megnevezés: SZÉNHIDROGÉN-GÁZ KEVERÉK, CSEPPFOLYÓSÍTOTT,

Osztályozási kód (RID): 2F

Veszélyességi bárca (RID): 2.1

Narancssárga táblák:

14.3 ADN (belföldi vízi szállítás)

UN-szám (ADN): 1965

Osztály (ADN): 2

Megnevezés: SZÉNHIDROGÉN-GÁZ KEVERÉK, CSEPPFOLYÓSÍTOTT,

Osztályozási kód (ADN): 2F

Veszélyességi bárca (ADN): 2.1

14.4 Tengeri úton történő szállítás (IMDG)

UN-szám (IMDG): 1965

Osztály (IMDG): 2 - Gázok

Megnevezés: SZÉNHIDROGÉN-GÁZ KEVERÉK, CSEPPFOLYÓSÍTOTT,

Csomagolási csoport (IMDG):

14.5 Légi úton történő szállítás (ICAO-TI / IATA-DGR)

UN-szám (ICAO): 1965

Osztály (ICAO): 2 - Gázok

Megnevezés: SZÉNHIDROGÉN-GÁZ KEVERÉK, CSEPPFOLYÓSÍTOTT,

15. SZABÁLYOZÁSI INFORMÁCIÓK**15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok****15.1.1. EU-előírások**

Engedélyezések és/vagy Alkalmazási korlátozások (Annex XVII):

40. A 67/548/EGK irányelv szerint a tűzveszélyesség kritériumainak megfelelő, „kevésbé tűzveszélyesként”, „tűzveszélyesként” vagy „fokozottan tűzveszélyesként” besorolt anyagok, függetlenül attól, hogy az 1272/2008/EK rendelet VI. mellékletének 3. részében szerepelnek-e: PB gáz fűtő- és üzemanyag - propane – butane.

15.1.2. Nemzeti előírások

Regionális jogszabályok:

1993. évi XCIII. Törvény a munkavédelemről.

25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról.

44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól. 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1272/2008/EK RENDELETE (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról (CLP).

Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH).

15.2.1. A termék veszély szimbóluma és jele a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet szerint:**Kockázati (R) mondatok:****R 12 – Fokozottan fűzveszélyes****Biztonsági (S) mondatok:****S2 – Gyermekek kezébe nem kerülhet****S9 – Az edényzet jól szellőztethető helyen tartandó****S16 – Gyújtóforrástól távol tartandó – Tilos a dohányzás****F+****16. EGYÉB INFORMÁCIÓK****16.1. Osztályozás a 1272/2008/EK rendelet szerint**

Tűzveszélyes gáz 1 - H220

Nyomás alatt lévő gáz – H280

16.2 Címkézés a 1272/2008/EK rendelet szerint**Veszélyt jelző piktogramok (CLP):****GHS02****GHS04**

Figyelmeztetés (CLP): Veszély

Figyelmeztető mondatok (CLP): H220 – Rendkívül tűzveszélyes gáz.

Óvintézkedésre vonatkozó mondatok (CLP):

P210 – Hőtől, forró felületektől, nyílt lángtól, szikrától távol tartandó. Tilos a dohányzás.

P377 – Égő szivárgó gáz: Csak akkor szabad a tüzet oltani, ha a szivárgás biztonságosan megszüntethető.

P381 – Meg kell szüntetni az összes gyújtóforrást, ha ez biztonságosan megtehető.

P403 – Jó szellőző helyen tárolandó.

16.3. A termék veszély szimbóluma és jele a 1272/2008/EK rendelet szerint:**Figyelmeztető (H) mondatok:****H220 - Rendkívül tűzveszélyes gáz.****H222 - Rendkívül tűzveszélyes aeroszol.****H224 - Rendkívül tűzveszélyes folyadék és gőz.****GHS02**

Óvintézkedésre vonatkozó (P) mondatok:**P 102 - Gyermekektől elzárva tartandó****P210 - Hőtől, forró felületektől, nyílt lángtól, szikrától távol tartandó. Tilos a dohányzás.****P 271 - Kizárólag szabadban, vagy jól szellőző helyiségben használható****P377 - Égő szivárgó gáz: Csak akkor szabad a tüzet oltani, ha a szivárgás biztonságosan megszüntethető.****P381 - Meg kell szüntetni az összes gyújtóforrást, ha ez biztonságosan megtehető.****P403 - Jól szellőző helyen tárolandó.****16.4. Felhasznált irodalom és alkalmazott jogszabályok:**

- Hommel: Veszélyes anyagok. (858 anyaglap)
- 44/2000.(XII.27.) EüM rendelet a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól.
- 1272/2008/EK rendelet (CLP)
- MSZ EN 589:2009
- 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról
- RID/ADR Veszélyes áruk nemzetközi vasúti/közúti szállításáról szóló európai megállapodás.
- 1979. évi 19. számú törvényerejű rendelet aktuális módosított változata (ADR)
- REACH rendelet előírásai

Adatforrások: Az adatok a szakirodalomból és különböző lexikonokból származnak, és gyakorlati tapasztalatokon alapulnak.

Rövidítések és betűszavak:

CAS - Chemical Abstracts Service

CMR - rákkeltő, mutagén vagy reprodukciógátló

EC number - EU szám

EINECS - A forgalmazott anyagok európai listája

ELINCS - A törzskönyvezett anyagok európai listája

ESIS - Az európai anyaginformációs rendszer

GHS - Vegyi anyagok osztályozásának és címkézésének egyetemes harmonizált rendszere

16.5. Az adatlapot kiállító szervezet:

FLAGA GÁZ KFT.

8000, Székesfehérvár Sóstói út 17-19.

Telefonszám: 06-22-512-500

Fax: 06-22-512-513

Az adatlapon szereplő információk azokon az ismereteken és tapasztalatokon alapulnak, amelyek jelenleg a termékkel kapcsolatban a rendelkezésükre állnak. Az ismertetett adatok tájékoztató jellegűek, nem jelentenek garanciát, és jogi kötelezettséget, nem képezik, ajánlat, szerződés, vagy előírás tárgyát. Az adatokat a legjobb tudásunk szerint állítottuk össze, hogy a termék biztonságos szállítását és kezelését segítsük.

A biztonsági adatlap célja, hogy segítse a felhasználót veszélyes anyagok felhasználásával kapcsolatos kötelezettségeik teljesítésében, és az előírások betartásában. Az érvényben lévő előírások és jogszabályok betartása a felhasználó kötelessége.

Az adatlap minden pontját rendszeresen felülvizsgáljuk.

Székesfehérvár, 2005-08-03

Felülvizsgálva: 2012-03-05